

ABZ Nieuws

Jaargang 5 | Nummer 5 | Oktober 2017

Bedrijfsreportage

Scharrelvleeskuikens: een ideale tak voor een gemengd bedrijf

Rundvee

Veiliger rantsoen met gefermenteerde gist Diamond V

Varkens

Invloed van deeltjesgrootte in varkensvoerders op diergezondheid en dierprestaties

Pluimvee

Nieuw: legvoerlijn Light en Extra Light

Van de directie

Boeren zorgen voor eten (1)

ABZ Diervoeding wil graag de Nederlandse agrarische sector ondersteunen met een bescheiden PR-campagne 'boeren zorgen voor eten'. Een ieder die ons bericht op Facebook openbaar deelt en onze pagina liked, krijgt een gratis kentekenplaathouder. Door het bevestigen van deze kentekenplaathouder achter op een personenauto of vrachtauto laat je weten achter de Nederlandse boeren te staan. Leden/afnemers van ABZ Diervoeding kunnen de kentekenplaathouder ook ontvangen door deze aan te vragen via e-mail aanmelden@abzdiervoeding.nl. Op het moment van schrijven van dit artikel hebben 122.486 mensen ons Facebookbericht gezien en zijn er ruim 1.500 kentekenplaathouders uitgedeeld.

Boeren zorgen voor eten (2)

Boeren zorgen voor eten, maar zijn ze dat in de provincies Brabant en Gelderland vergeten? Beide provincies hebben recent ingrijpende besluiten genomen ten aanzien van de ontwikkeling van de veehouderij in deze provincies. Bijzonder is dat de besluitvorming vooral politiek gedreven is en de ratio naar de achtergrond is verdwenen. Voor de veehouderij is het van belang dat er meer naar de feitelijke onderbouwing wordt gekeken en dat de publieke opinie ten aanzien van de Nederlandse veehouderij verbetert. Hier ligt een grote opgave.

Bij open dagen voor burgers op de bedrijven van onze leden, helpen wij bijvoorbeeld graag om gezamenlijk ons beste beentje voor te zetten en het juiste verhaal naar voren te brengen.

Boeren zorgen voor eten (3)

De zin 'boeren zorgen voor eten' schept elke dag een verplichting. Een ieder die in de voedselkolom werkt moet zich hier elke dag van bewust zijn. Het Fipronil incident heeft wederom laten zien hoe kwetsbaar onze agrarische ondernemers zijn. Wij proberen onze ondernemers in dit incident zo veel mogelijk bij te staan, voor zover dit bij onze rol als voercoöperatie past. Wij zien alle partijen in de agrarische sector met man en macht proberen schade beperkend te handelen. De complexiteit van het dossier en het gebrek aan pragmatisme bij de verantwoordelijke overheden veroorzaakt veel vertraging. Het is moeilijk te bevatten dat hierdoor veel goed voedsel vernietigd wordt en de schade bij pluimveehouders zoveel malen groter is dan in eerste instantie was voorzien.

Boeren zorgen voor eten (4)

De zin 'boeren zorgen voor eten' schept voor alle medewerkers in de diervoederindustrie de verplichting om elke dag met de juiste mindset te handelen. Recent organiseerden wij voor alle medewerkers die daarmee te maken hebben een cursus ingangscntrole van grondstoffen. Verderop in deze nieuwsbrief kunt u hiervan een impressie zien. Belangrijk! immers wat bij de bron wordt gescheiden, hoeft verder in het proces geen zorg over te zijn. Voor onze veehouders die zelf rechtstreeks volle auto's grondstoffen uit de handel ontvangen, is het van belang ingangscntrole op dezelfde methodiek en met dezelfde grondigheid uit te voeren. Wilt u hier meer over weten? Neem dan contact op met uw sectorspecialist of uw contactpersoon van onze afdeling Inkoop & Logistiek. Onze medewerkers van de afdeling Kwaliteit, Arbo en Milieu kunnen u ook op weg helpen bij het optimaliseren van uw eigen ingangscntrole.

Tot besluit

Wat een kracht zit er in dat korte zinnetje, wat maar uit vier woorden bestaat. Op dat wij het niet vergeten: **Boeren zorgen voor eten!**

*Marcel Roordink,
Algemeen directeur*

Inhoud

Algemeen

Cursus innamecontrole grondstoffen	4
Voederwaarde.nl: bijna tweederde van melkveehouders wil inzicht in samenstelling mengvoer	14
Noviteiten ABZ tijdens beurs Hardenberg 2017	14
Even voorstellen	15
Vraag & Aanbod	15

Grondstoffen

Grondstoffenmarkt	3
-------------------	---

Rundvee

Veiliger rantsoen met gefermenteerde gist Diamond V	5
Vervang tijdig de messen in de voermengwagen	6
Open Dag fam. Hiemstra Agrarische Schouw Joure	6
wederom een succes	7
Themamiddag "Maximale benutting van hoogwaardig ruwvoer"	7

Varkens

Invloed van deeltjesgrootte in	
--------------------------------	--

varkensvoerders op diergezondheid en dierprestaties	8
---	---

Bedrijfsreportage

Scharrelvleeskuikens: een ideale tak voor een gemengd bedrijf	10
---	----

Pluimvee

Nieuw: voerlijn Light en Extra Light	12
Stabiello voeren voor vleeskuikens	13

Grondstoffenmarkt

Graanprijzen lijken hun bodem bereikt te hebben. Tegenover groter aanbod Duitse bietenpulp en palmpitschilfers staat ook een grote vraag.

Valuta

Aanvankelijk is de EUR/USD gestegen naar 1.20. Dit kwam vooral uit de flauwte van de USDollar die veroorzaakt werd door de binnenlandse politiek. Naar aanleiding van de Duitse verkiezingen is de EUR/USD echter weer gedaald naar 1.17. De gevestigde partijen CDU/CSU en de SPD leden behoorlijke verliezen, terwijl de Euro-kritische AfD een forse groei liet zien. Dit zou een voorbode kunnen zijn van een meer kritische houding van Duitsland binnen de EU.

Granen

In augustus waren de tarwe- en gerstprijzen dalende vanwege de grote oogsten in Rusland die nog beduidend groter waren dan eerst werd verwacht. In september liepen de prijzen weer op en op het moment van schrijven voelt vooral de gerstmarkt behoorlijk vast aan. De wereldvoorraad tarwe is ruim. Voor een groot deel ligt deze in Rusland. De exportcapaciteit bedraagt daar echter maar circa 32,5 miljoen ton en dan moet het winterweer niet teveel problemen geven. Een deel van de ruime wereldvoorraad is dus onbereikbaar. De wereldvraag komt ook weer in Noordwest-Europa tarwe en gerst kopen. Daarnaast is de oogstdruk weg. Alle gerst en tarwe is ingeschuurd en de verkoopbereidheid van akkerbouwers is laag. Maïs is wereldwijd flauw gestemd met goede verwachte oogsten in de USA en Europa en hele grote oogsten in Brazilië. Er zit echter inmiddels een importhetfing van € 10,95 per ton op maïs van buiten de EU, wat een vaste bodem in de markt legt. De EU heeft namelijk meer dan 10 miljoen ton maïs van buiten de EU nodig om de eigen vraag in te vullen.

Bijproducten

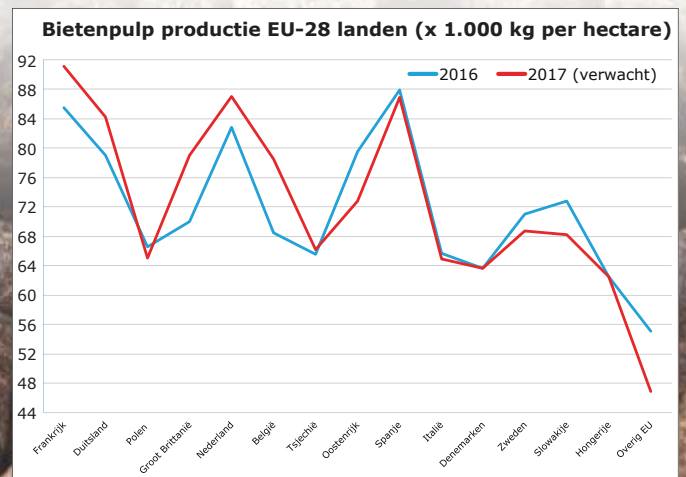
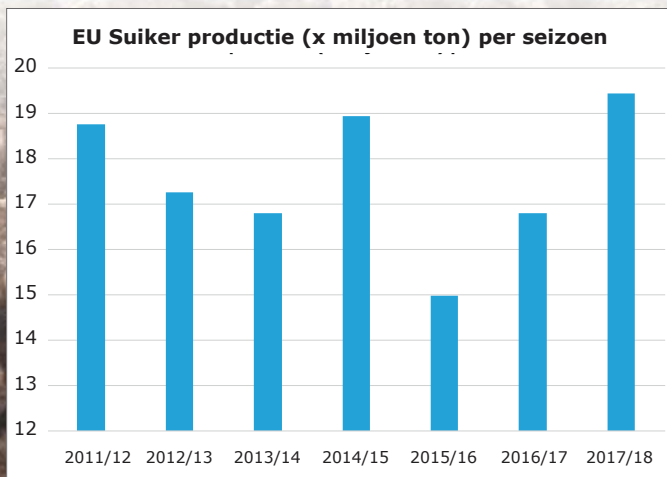
Het areaal suikerbieten in de gehele EU is dit jaar 13% groter dan een jaar eerder en de totale oogstverwachting 16% hoger. In Duitsland, onze belangrijkste droge pulp leverancier (suikerrijk), is het areaal 20% groter en in Frankrijk, leverancier van suikerarme pulp, is het areaal 19% groter. Dit als gevolg van het wegvallen van het

suikerquotum in de EU. Beide landen verwachten ook iets hogere opbrengsten per hectare dan een jaar eerder. Dit resulteert in een fors groter aanbod. Nieuwe oogstprijzen liggen dan ook veel lager dan de oude oogstprijzen van afgelopen half jaar. Deze nieuwe oogstprijzen zijn sinds de start van de campagne (medio september) wel aan het oplopen. De suikerfabrieken hebben in aanloop van de nieuwe campagne al grote verkopen van pulp naar buiten de EU gerealiseerd, met name in Aziatische landen. Tevens is de vraag vanuit de EU zelf groot. Dit omdat de melkprijs goed is en de melkveehouderij in de buurlanden floreert (daar zijn geen fosfaatrechten). De consumptie heeft de overgang naar de nieuwe campagne, gezien de prijsverschillen zo strak mogelijk gepland, waardoor er direct grote vraag was. De producenten zijn terughoudend in verkoop wat ondanks grote oogsten resulteert in oplopende prijzen.

Voor palmpitschilfers geldt eigenlijk hetzelfde verhaal. Grote, absolute recordoogsten in Indonesië en Maleisië. Echter de wereld vraagt ook veel palmpitschilfers. Nieuw-Zeeland en Zuid-Korea realiseren onverwachts grotere importen. De wereldvoorraden waren begin 2017 erg laag. Palmpitschilfers vinden dus vlot hun weg. Doordat de Nederlandse consumptie vanwege het verwachte grote aanbod over het algemeen dicht bij huis gedekt is, is de vraag aan de voorkant groot en zien we prijzen van palmpitschilfers niet dalen naar lagere niveaus. Sojahuilen zijn vast en relatief duur geprijsd. Dit is voor komend halfjaar naar verwachting ook de meest vaste grondstof binnen het rundveecomplex. Importen sojahuilen komen eigenlijk alleen uit Argentinië. In tegenstelling tot Brazilië en de USA is daar een krimpend areaal en dus geen toename in de sojaproductie. De vraag vanuit landen buiten de EU naar sojahuilen blijft groot en het aandeel Europese import krimpt. Dit zorgt voor lagere beschikbaarheid en een vastere prijstrend.

Arie Griffioen, inkoper

06 2161 4390 • a.griffioen@abzdiervoeding.nl

Cursus innamecontrole grondstoffen

Dagelijks worden er in onze fabrieken zo'n 50 tot 60 vrachtauto's en 3 schepen met diverse grondstoffen aangevoerd. Van al de aangevoerde grondstoffen moet een representatief monster genomen worden en worden de aanvoerdocumenten beoordeeld. Het genomen monster wordt visueel en organoleptische beoordeeld door de operator. Hiervoor zijn in ons kwaliteitssysteem instructies opgenomen.

Beoordeling monster

De beoordeling van het monster gebeurt op onder andere vochtgehalte en hectolitergewicht (vooral van belang bij de inname van granen), temperatuur, geur, kleur, bijmenging (kaf, strootjes, onkruidzaden, andere grondstof) en gezondheid (schimmel, levende insecten zoals graanklander).

Beoordeling aanvoerdocument

Op het aanvoerdocument wordt beoordeeld of het juiste innummer aanwezig is. Het (unieke) innummer wordt bij iedere afroep meegegeven vanuit ABZ Diervoeding en zonder dit nummer wordt geen enkele aanvoer ingenomen. Het gewicht wordt beoordeeld, er wordt bekeken of het transportbedrijf juist GMP+ gecertificeerd is, de voorgaande vrachten kloppen, de reinigingen van de auto zijn uitgevoerd en indien nodig de analysecertificaten aanwezig zijn.

Controlestaat

Als alles akkoord is, wordt dit vastgelegd op de controlestaat en er wordt een bewaarmonster genomen, zodat de inname gestart kan worden.

Analyses

Tevens worden er monsters genomen voor analyse. Grondstoffen worden geanalyseerd volgens ons analyse-schema op voederwaarde (Vocht, Ruw Eiwit, Ruw Vet, Ruw Celstof, Ruw As en Zetmeel). Dit gebeurt meestal via ons NIR apparaat. Daarnaast wordt op kritische contaminanten zoals Salmonella, Entrobacteriën, Zware metalen, Mycotoxinen (zoals Aflatoxine, DON, Ochratoxine A en Zearalenon) en Dioxines in vetten geanalyseerd. Voor kritische grondstoffen moet vooraf de analyse al binnen zijn voor ontvangst van de grondstoffen. Vele analyses worden voorgeschreven door de GMP+ en SecureFeed waarbij ABZ Diervoeding is aangesloten of komen vanuit

ketenpartijen zoals KAT en VLOG. Hiernaast maakt ABZ Diervoeding voor de grondstoffen een eigen risico inventarisatie en waar nodig wordt het analyseschema uitgebreid met extra analyses.

Controle erg belangrijk!

Uit bovenstaande blijkt dat de inname en controle op de ontvangst van grondstoffen een belangrijk onderdeel is van ons productieproces. Een goede controle aan de poort zorgt er immers voor dat voedselschandalen voorkomen worden. Plat gezegd is het zo, rommel in is rommel uit. Zonder kwalitatief goede, gezonde grondstoffen is het niet mogelijk goed voer te produceren.

Cursus

Om het belang van een goede ingangscntrole te benadrukken en de steeds complexere eisen weer scherp te krijgen, hebben wij voor iedereen binnen ABZ Diervoeding die te maken heeft met inname van grondstoffen een cursus georganiseerd (operators, medewerkers inkoop en logistiek, nutritionisten en KAM-medewerkers). Wij hebben zes sessies gehouden met steeds ongeveer tien mensen, waarbij steeds medewerkers uit verschillende fabrieken en afdelingen aanwezig waren.

Aan de orde is gekomen: ingangscntrole (planning, product, documenten, transportmiddel, wat te doen bij afwijking, meldingsplicht), monsternamen (GMP+ monsternemer, eisen monsternamen, herkenning onkruidzaden en bijmenging, monsterbewaring, identificatie en verzegeling), inname en opslag (opslagbeheer en versleping). Ook was er volop de gelegenheid om eigen ervaringen te delen met de collega's van de andere locaties.

*Huub Rotink, KAM-coördinator
033 422 1510 • h.rotink@abzdiervoeding.nl*

Veiliger rantsoen met gefermenteerde gist Diamond V

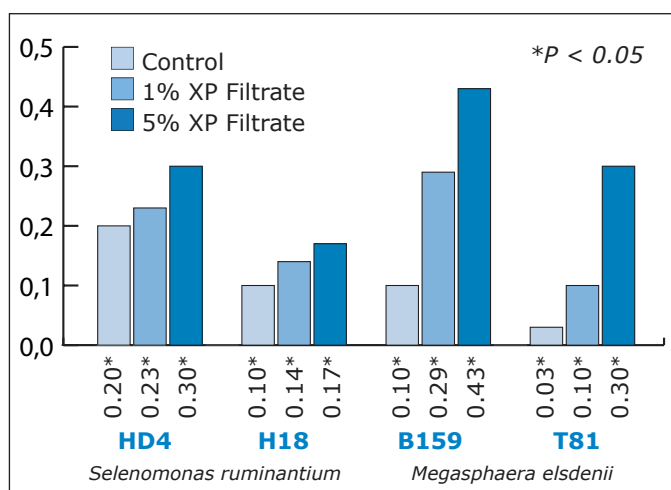
Al jaren wordt door een aantal klanten Diamond V ingezet in het rantsoen. Ook in een aantal voeders van ABZ Diervoeding (onder andere bij Structo voeren) wordt Diamond V ingezet. Er zijn een aantal redenen waarom het interessant is om juist nu het gebruik van Diamond V in uw rantsoen te overwegen.

Meer bacteriën in de pens

Met Diamond V wordt gefermenteerde gist in kleine hoeveelheid aan het rantsoen of krachtvoer toegevoegd. Bij ABZ Diervoeding kan krachtvoer gemaakt worden met deze toevoeging, zodat het verstrekken geen extra arbeid kost. Met toevoeging van gisten aan het rantsoen richten we ons op de belangrijkste functie van de koe: de werking van de pens(bacteriën). In figuur 1 ziet u een staafdiagram waarin de toename van pensbacteriën die melkzuur gebruiken is weergegeven, na het toevoegen van Diamond V aan een hoeveelheid pensvloestof. De 5%-behandeling in figuur 1 komt overeen met de praktische dosering van 56 gram Diamond V XP per koe per dag.

van maken, is dus erg welkom. Juist bij snelle graskuilen kan Diamond V zorgen voor een veiliger rantsoen.

Figuur 1 Toename pensbacteriën die melkzuur gebruiken

Veiliger rantsoen

Dat gefermenteerde gist zorgt voor toename van pensbacteriën die melkzuur gebruiken is juist nu interessant. Veel graskuilen die op dit moment worden gevoerd, hebben een lage structuurwaarde. Bij te weinig structuur is de kans op pensverzuring groter. Met een daling van de pH in de pens neemt juist de productie van melkzuur (heeft pH van 2,9!) toe. Toename van pensbacteriën die melkzuur gebruiken en daar propionzuur (bouwsteen van glucose)

Meer microbiëel eiwit

Werkelijk Darm Verteerbaar Eiwit (WDVE) komt uit voer en uit fermentatie in de pens. Sojaschroot bijvoorbeeld zorgt in het rantsoen voor een deel voor WDVE. De belangrijkste bron van WDVE is echter de hoeveelheid pensbacteriën die de pens verlaat en in de dunne darm wordt verteerd. Bij een hoge voeropname en een goede penswerking is de WDVE-voorziening vanuit microbiëel eiwit meer dan 60%. In proeven is bij gebruik van Diamond V een toename gevonden van bijna 10% van voorziening van microbiëel eiwit op darmniveau. Microbiëel eiwit wordt ingebouwd in melkeiwit of bij een verse koe met een tekort aan glucose gebruikt als 'tweede' bron van energie.

Ruwvoerenbenutting

Op veel bedrijven is een ruwvoeroverschot. In dat geval is het van belang een hoge opname van droge stof uit eigen ruwvoer na te streven. Inzet van structuurbronnen of bijvoorbeeld bierbostel heeft vaak niet de voorkeur bij een melkveehouder met een ruwvoeroverschot. Gefermenteerde gist vervangt geen ruwvoer, maar zorgt juist voor een betere benutting ervan. Omdat de belasting van de pens met melkzuur wordt tegengegaan, wordt door de gisten het rantsoen veiliger.

Jan Rozeboom, nutritionist
033 422 1517 • j.rozeboom@abzdiervoeding.nl

Voer Diamond V voor 5 cent per koe per dag/ dat loont

ABZ Diervoeding kan indien gewenst Diamond V toevoegen aan elke voersoort. Zo kan zonder extra arbeid en met een betrouwbare opname het product worden ingezet. Graag willen wij u de volgende seizoensactie onder uw aandacht brengen:

	Toevoeging	Kosten/dag	Break-even
Diamond V XPC Ultra	7 gram in recept	5 cent per koe	0,1 kg melk per koe
Diamond V XPLS	56 gram in rantsoen	9 cent per koe	0,2 kg melk per koe

*) Seizoensactie loopt van 1 oktober 2017 tot 1 mei 2018. Met deze actie bieden wij u Diamond V XPC Ultra en Diamond V XPLS aan met een korting van 15%.

Vervang tijdig de messen in de voermengwagen

Op het melkveebedrijf worden met vaste regelmaat tepelvoeringen vervangen en koeien bekapt. Ook het vervangen van de messen in de voermengwagen zou met een vaste en bedrijfseigen regelmaat moeten gebeuren.

Aandachtspunten

Hieronder vindt u een aantal aandachtspunten rondom het effectief mengen van voer:

- Controleer de messen van de voermengwagen. Scherpe messen scheelt aanzienlijk tijd en brandstof, maar het belangrijkste is het mengresultaat. De voerdeeltjes worden even lang, waardoor voerselectie sterk vermindert. **Wanneer de kartelrand van de messen verdwenen is, moeten de messen worden vervangen.**
- Eventueel kunnen messen ook worden verzet van beneden naar boven. Dit vraagt extra aandacht en planning, maar zorgt wel voor een minder abrupte verandering.
- Contra-messen zijn gemaakt om stro mee te verkorten. Gebruik het contra-mes alleen bij bijvoorbeeld het bereiden van het rantsoen voor de droge koeien indien nodig.
- Denk aan voldoende vulling van de voermengwagen. Minimaal 25% van het volume. Voer zodra de broei-

gevoeligheid is verminderd de droge koeien 1 x per 2 dagen.

- Zet de voermengwagen altijd op een vlakke ondergrond, zodat de weeginrichting betrouwbaar is.
- IJk de weeginrichting door bijvoorbeeld 100 kg zakgoed of frontgewichten te gebruiken.
- Plaats eventueel een magneet op de verticale vijzel van de voermengwagen. Alleen als deze eens per maand wordt schoongemaakt, heeft dit zin.
- Gebruik nadat het laatste voer geladen is een timer o.i.d. voor dezelfde mengtijd elke dag. Schrijf eventueel de juiste mengtijd op de mengopdracht, zodat dit voor iedereen die voert duidelijk is.
- Houd 2 – 5% restvoer aan. Dit geeft rust voor de koe (en de boer).

*Izak van Engelen, productmanager rundvee
06 2125 8720 • i.engelen@abzdiervoeding.nl*

Open Dag familie Hiemstra te Bornwird druk bezocht

Op vrijdag 22 september jl. was er een Open Dag bij de Familie Hiemstra in Bornwird. Wij als ABZ Diervoeding mochten hieraan ook meedoen, wat wij zeer op prijs hebben gesteld. Er waren veel melkveehouders aanwezig die een kijkje kwamen nemen in de nieuwe stal. De stal is van alle nieuwe gemakken voorzien, zoals melkrobots en vrijligboxen. Wij hebben genoten van deze dag.

We wensen de familie Hiemstra veel succes met de nieuwe stal en hopen op het optimale bedrijfsresultaat met de melkkoeien.

Agrarische Schouw Joure wederom een succes

De 65ste editie van de Agrarische Schouw in Joure was wederom een succes. Veel schouwgangers hadden door de weersomstandigheden drukte op hun bedrijf. Door de natte periode van begin/half september was veel gras nog niet geoogst, maar door de mooie dagen van de afgelopen week kon veel gras deze week in de kuil. De verwachting was daarom dat de opkomst op de 65ste editie van de schouw niet één van de best bezochte edities zou worden.

Maar dit was in onze ABZ-stand niet te merken. Het was zeker even druk als voorgaande jaren. De stand van ABZ was volledig bemand door het noordelijke rundveeteam, bijgestaan door cateringdeskundigen Daan, Wierdina en Jannet. Door de super strakke organisatie van dit drietal zijn zowel buitendienst als ABZ-relaties voorzien van drankjes en een lekkere oranjekoek.

Al met al een zeer geslaagde dag en we kijken met z'n allen uit naar volgend jaar.

Themamiddag “Maximale benutting van hoogwaardig ruwvoer”

“Wat een duidelijk verschil tussen maïsrassen” was een rake opmerking tijdens onze ABZ-themamiddag: Maximale benutting van hoogwaardig ruwvoer. Onder ruime belangstelling werd deze middag ingegaan op de hoogwaardige kwaliteit van de grassilages en waarom snijmaïs daar zo goed bij past. Veel nadruk gaat de komende stalperiode gelegd worden op de verzadiging van de hoogproductieve koe. Alleen dan wordt het hoogwaardige ruwvoer van 2017 het beste verward.

Deze themamiddag werd in Markelo gehouden op woensdag 13 september jl. in samenwerking met Pioneer Hi-Bred, onze leverancier van silagetoevoegmiddelen.

Duidelijk werd hoe belangrijk een goed geslaagde silage is in verband met smakelijkheid, diergezondheid en het voorkomen van broeiverliezen. Ook gaf Oscar Koppelman een toelichting op hun maïsrassen in het demoveld samen met de andere rassen, die in de proef zijn meegenomen. Dent- of Flint-maïskorrels zijn verschillend in zetmeelafbreekbaarheid – een nieuw aspect bij de keuze van snijmaïsrassen.

Een prima verlopen themamiddag ruwvoer kwaliteit die motiveerde om veel gezond ruwvoer te telen om efficiënt te benutten.

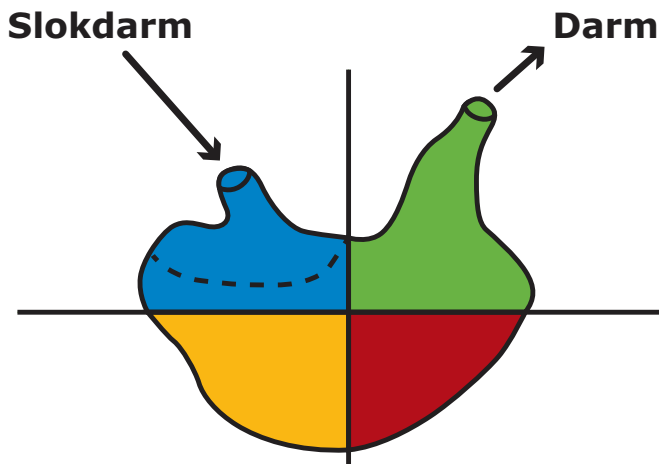

Invloed van deeltjesgrootte in varkensvoerders op diergezondheid en dierprestaties

Vandaag de dag speelt maag- en darmgezondheid een belangrijke rol in de varkenshouderij. Onder andere maagzweren, Salmonella en PIA vragen veel aandacht van veehouders en voerleveranciers. Met de keuze voor bepaalde grondstoffen en maalinstellingen in de fabriek is het mogelijk de optimale deeltjesgrootte in varkensvoer te creëren. Dit is van belang voor goede voederconversie én maag-darmgezondheid.

Verteerbaarheid van grondstoffen

De verteerbaarheid van grondstoffen verbetert naar mate voerdeeltjes fijner worden gemalen, terwijl grof gemalen voer de groeiprestaties negatief beïnvloedt. Een kleinere deeltjesgrootte zorgt ervoor dat enzymen in het maagdarmkanaal een groter oppervlak hebben om op aan te grijpen. De deeltjes worden sneller afgebroken, waardoor een betere vertering plaatsvindt. Een kleine deeltjesgrootte kan echter een negatieve invloed hebben op maag- en darmgezondheid. Zeer fijn gemalen voeders verhogen het risico op maagzweren, doordat fijn gemalen voer een egale soep vormt in de maag waar een stevige brij gewenst is.

Figuur 1 Varkensmaag

Een varkensmaag kan opgedeeld worden in vier delen (zie figuur 1), die allen een eigen zuurtegraad hebben. In een goed functionerende maag heeft het onderste deel van de maag (rood/groen) een lagere pH dan de overige delen. De maagwand in dit gedeelte is aangepast aan de

lage pH. Maagzweren vind je vooral in de maag rondom de slokdarm (blauw), aangezien daar geen klierweefsel zit. Daardoor is het maagwandslijmvlies in dit deel van de maag niet bestand tegen een lage zuurtegraad. Bij een vloeibare soep in de maag is het risico op maagzweren vergroot, vandaar dat grove delen hierbij gewenst zijn om vastere brij te verkrijgen in de maag en zo met name lagere pH in het onderste deel van de maag.

Een ander gevolg van fijn gemalen voer is onvolledige menging van de maaginhoud door een snelle passage naar de darm. De vertering van het voer wordt minder, doordat de enzymen die het voer afbreken door onvolledige menging niet in contact worden gebracht met alle voedingsdeeltjes. Een optimale deeltjesgrootte zorgt voor een stevige brij en tragere passagesnelheid in de maag, waardoor er meer tijd is de voedselbrij te mengen en zo een betere voorvertering bereikt kan worden. De pH in de maag blijft daardoor enkel laag in het onderste deel van de maag en dit stimuleert de groei van lactobacillen en daarmee melkzuurproductie. Dit is, naast een goede maagfunctionering, ongunstig voor de ontwikkeling van Salmonella. In het bovenste deel van de maag zal de pH juist hoger zijn. Dit is gunstig om maagzweren tegen te gaan.

Sturen op optimale deeltjesgrootte

Vanuit het productieproces kan deeltjesgrootte van grondstoffen gestuurd worden met maalstanden door het grof en fijn bewerken (malen/walsen) van grondstoffen. Door te sturen op een optimale deeltjesgrootte kunnen zowel de doelstellingen met betrekking tot voederconversie als maag- en darmgezondheid behaald worden. Het grootste effect op darmgezondheid wordt bereikt door de proporties fijn en grof aan te passen en niet door het veranderen van de gemiddelde waarde. Dit laatste heeft mogelijk een negatieve invloed op diergezondheid en kan dierprestaties ook verlagen.

Het is belangrijk dat grondstoffen die rijk zijn aan inerte koolhydraten (IK), zoals onder andere sojahuilen, grof gemalen worden. IK's zijn niet fermenteerbaar en vormen daarom geen gevaar voor dikke darm fermentatie en kunnen daarom prima als grove fractie dienen. Eiwitrijke grondstoffen moeten daarentegen fijn gemalen worden om de nutritionele waarde te benutten en dikke darm fermentatie van eiwit te voorkomen.

Maagzweren zijn een geschikte locatie voor bacteriële infecties. Het gevolg van maagzweren is een verhoogd risico op Salmonella-infecties door de zwakke plekken in de maagwand. Een hoger aandeel grove deeltjes helpt en ondersteunt bij het bestrijden van een infectie, door geen of minder maagzweren en verminderde verteerbaarheid van het zetmeel, dat weer kan worden omgezet in propionzuur en boterzuur in de dikke darm. Deze twee vluchtige vetzuren zorgen voor een ongunstig milieu voor de ontwikkeling van Salmonella.

Met het monitoren van deeltjesgrootte, maar ook grondstofkeuze, kan ook PIA of Ileitis aangepakt worden. PIA wordt veroorzaakt door een bacterie, Lawsonia Intracellularis, die zich in de darmwandcellen van de dunne darm nestelt. Aangeraden wordt het gehalte aan fermenteerbare koolhydraten (FK) van het voer te verlagen en inerte koolhydraten toe te voegen aan het voer.

Daarnaast kan het ruw eiwit gehalte verlaagd worden, met name onverteerbare eiwitbronnen, die potentieel fermenteerbaar zijn in de dikke darm. Bij fermentatie van eiwitten worden ammoniak en amines geproduceerd, die de pH in de dikke darm verhogen. Dit werkt positief op bacteriegroei en is daarom ongewenst. Fijn malen van de eiwitbronnen zal de mate van fermenteerbaarheid af doen nemen. Qua processing heeft, net als andere darm- en maagaandoeningen, grof malen van grondstoffen rijk aan inerte koolhydraten een positief effect.

Bepalen optimale deeltjesgrootte

Tot slot moet bij het bepalen van de optimale deeltjesgrootte naast de effecten op dierprestaties en diergezondheid worden gekeken naar de neveneffecten die het met zich meebrengt. Korrelkwaliteit wordt beïnvloed door de grootte van de grondstofdeeltjes. Grove deeltjes verminderen de korrelkwaliteit, doordat deze voor meer breekpunten zorgen. Fijner malen is daarentegen positief voor de korrelkwaliteit door een betere persbaarheid tijdens het pelleteren.

Met het grof malen van vezelrijke grondstoffen en het fijn malen van eiwitrijke grondstoffen zal het gewenste resultaat van een goede maag- en darmgezondheid en een goede prestatie van de dieren behaald kunnen worden. ABZ Diervoeding heeft de mogelijkheid in het productieproces te sturen op de gewenste voereigenschappen en zet daarmee in op een goede maag- en darmgezondheid.

Pieter Winia, nutritionist
033 422 1510 • p.winia@abzdiervoeding.nl

Scharrelvleeskuikens: een ideale tak voor een gemengd bedrijf

Egbert en Alice van Drie uit Nijkerk hebben een gemengd bedrijf met 60 melkkoeien, 40 stuks jongvee, 350 zeugen, 2.000 vleesvarkens op de thuislocatie, 2.000 stuks elders en 20.500 scharrelvleeskuikens. De kuikens zijn van het langzaam groeiende ras Hubbard 757 en worden gehouden volgens het Beter Levenconcept met één ster.

Vijf jaar geleden werd de varkenstak van Egbert (47) en Alice (44) al in een bedrijfsreportage belicht, deze keer is de focus gericht op de pluimveetak. Egbert en Alice namen in 1999 het bedrijf van Egberts vader over. Ook Alice komt van een boerderij en dankzij de inbreng van beide kanten hebben ze hun bedrijf mooi kunnen uitbreiden tot een veehouderij met drie serieuze bedrijfstakken. Alice houdt zich bezig met de pluimveetak en de administratie en Egbert werkt vooral met de koeien en varkens. Ze hebben sinds zes jaar één vaste medewerker voor 40 uur per week in dienst. Het is de 29-jarige Arno Mostert, die al vanaf zijn 13e op het bedrijf meehelpt. Ook hij werkt met de varkens en koeien, maar het melken doet Egbert zelf. Daar waar nodig springt Alice bij.

Omschakeling

De 12.500 moederdieren voor de leg, die ze indertijd hielden, maakten vier jaar geleden plaats voor 20.500 scharrelvleeskuikens. De stal uit 1998 moest in ieder geval worden aangepast vanwege de Groen Label-eisen en in eerste instantie was het de bedoeling om de stal om te bouwen tot een volièrestal voor leghennen. Maar met het oog op de arbeidsbelasting in de leghennen, in het bijzonder in de weekenden, is uiteindelijk gekozen voor scharrelvleeskuikens. Alice is blij met deze omschakeling: "Het scheelt heel veel werk. Eierenrapen vind ik leuk werk, maar ik wil op zaterdag ook wel eens bij de sportwedstrijden van de kinderen zijn. Scharrelvleeskuikens is een tak die je er op zo'n gemengd bedrijf prima bij kunt hebben. Er is geen tijdsdruk; het werk is gemakkelijk in te passen tussen de overige werkzaamheden op het bedrijf.

Het afleveren gaat 's nachts, dus het kan desnoods ook nog gecombineerd worden met een baan buitenshuis."

Verbouwing

De overschakeling op scharrelvleeskuikens vereiste een aanpassing van de stal. Er is over de volle lengte van de stal (66 meter) een overdekte uitloop van 6 meter aangebouwd met aan de voorkant windbreekgaas. Het voersysteem kon blijven, maar de watervoorziening is gewijzigd. De drinktorens hebben plaatsgemaakt voor cupjes met waternippels. De vloer is helemaal vlak gemaakt, de ventilatie is aangepast en er zijn heaters geplaatst. Alles is automatisch oplierbaar, wat voor veel arbeidsgemak zorgt, met name tijdens het afleveren van de kuikens en het schoonmaken van de stal. Ook zijn er lichtplaten aangebracht om de kuikens te voorzien van daglicht.

De kuikens groeien in acht weken op tot slachtrijpe dieren. De eerste drie weken blijven ze in de warmte binnen, daarna mogen ze overdag naar buiten. 's Nachts blijven

ze binnen om ongewenst bezoek van de vos of ander ongedierte zo veel mogelijk uit te sluiten. Tweemaal per jaar krijgt het bedrijf onaangekondigd een controle om na te gaan of de strenge eisen van het Beter Levenconcept worden nagevolgd en of de kuikens ook echt naar buiten kunnen.

Voeding

Toen Egbert en Alice vier jaar geleden startten met de scharrelvleeskuikens volgens het Beter Levenconcept, was dat onder contract met een vaste voerleverancier en een vaste afnemer. Dat contract is opgezegd, zodat ze de

handen vrij hadden om over te stappen. Ze kozen voor ABZ Diervoeding, waarvan ze indertijd voor de moederdieren al het voer betrokken. Bovendien levert het bedrijf ook voer voor de andere bedrijfstakken. Daarbij komt dat ABZ Diervoeding zich sinds begin dit jaar ook op de markt van de langzaam groeiende scharrelkuikens begeeft. De kuikens worden geleverd aan Poeliersbedrijf Ep de Graaf.

Het aangepaste voer voor scharrelvleeskuikens bevat geheel volgens de normen minimaal 70% graan en is 100% plantaardig, dus zonder dierlijke vetten of eiwitten. Dit zijn harde eisen van het Beter Levenconcept. Verder mag er per vierkante meter niet meer dan 25 kg vlees worden

geproduceerd. Het is daarom de kunst om de voergift zo af te stemmen, dat ze daar zo dicht mogelijk onder zitten. Om de productie in de gaten te houden, hangen er in de stal twee weegschalen, gekoppeld aan een computer die het gewicht van de kuikens registreert. Zo heeft Alice permanent oog op de groei van de dieren.

Arbeidsgemak

Egbert en Alice zijn blij met de diversiteit van hun bedrijf. De drie verschillende takken zorgen voor een aangename afwisseling en voor risicospreiding. Ze zijn er trots op dat ze nog steeds boer zijn, in een tijd waarin er zóveel van de boeren wordt geëist en op hen afkomt. Ingesloten tussen de oprukkende nieuwbouw van Nijkerk en het dorpje Holkerveen voelen ze zich bijna een stadsboer. Desondanks is uitbreiding nog steeds mogelijk. Nog niet alle rechten van de moederdieren zijn verbruikt; ze mogen nog 10.000 kuikens meer houden. Maar die plannen hebben ze niet. Zolang het nog onzeker is of dochter Joëlle (15) of zoon Gert (11) het bedrijf gaat overnemen, gaan ze niet uitbreiden. Egbert: "Voor ons is dit nu voldoende. Wij redden ons prima. Onze focus ligt eerder op arbeidsgemak. De eerste stap hierin hebben we vier jaar geleden al gezet met de overstap van ouderdieren naar vleeskuikens. Nu denken we eerder aan een melkrobot dan aan groei."

Jolette van Eijden

Gert-Jan van Beek, specialist pluimveehouderij

Technische cijfers van de afgelopen ronde

Gemiddelde mestperiode	56 dagen
Aantal kuikens	20.700
Aflevergewicht	2435 gram
Gemiddelde daggroei	43,48 gram
Bruto voederconversie	2,058
Netto voederconversie (1.500 gram)	1,684
Uitval	0,78%
Voetzoollaesiescore	0 punten

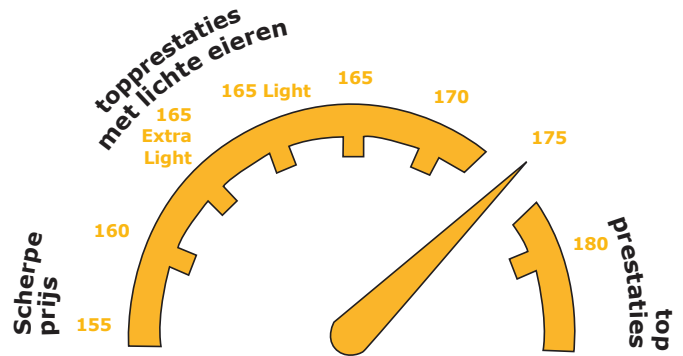
Nieuw: voerlijn Light en Extra Light

ABZ legvoerders voor elk productiedoel

De markt voor consumptie eieren is de afgelopen jaren behoorlijk in beweging geweest. Steeds meer pluimveehouders kiezen ervoor om risico's af te dekken en eieren voor langere tijd voor vaste prijzen te verkopen. Daar komt ook de vraag vanuit de markt vandaan om zoveel mogelijk eerste soort eieren per opgezette hen te produceren, tegen zo laag mogelijke kostprijs waarbij het gewicht van de eieren van minder belang is.

Daarnaast is het belangrijk om zeker nu met onbehandelde hennen een goed verenpak te houden en voldoende lichaamsgewicht om de hennen zo lang mogelijk aan te kunnen houden. Om dit te kunnen realiseren heeft ABZ Diervoeding de bestaande legvoerlijnen uitgebreid met een nieuwe Light en Extra Light voerlijn. Met deze voerlijnen is het dankzij een uitgebalanceerde eiwit/energieverhouding mogelijk om lichte eieren te produceren in combinatie met lage voeropnames, een goed verenpakket en een uitstekende legpersistentie. Van deze voerlijnen zijn een startvoer, een fase 1 t/m 4 in NGMO en ook in GMO leverbaar.

Deze nieuwe voerlijnen zijn gepositioneerd tussen de bestaande voerlijnen en worden zodoende ook geoptimaliseerd op basis van Verteerbaar Ruw Eiwit en alleen de best verteerbare grondstoffen. Deze voerlijnen zijn in de start zodanig samengesteld dat er snel een eigewicht boven de 53 gram bereikt wordt, wat daarna langzaam door zal groeien. Afhankelijk van het ras zullen er bij zowel bruine als witte rassen met deze voerlijnen eigewichten te realiseren zijn tot ongeveer 65 gram en mogelijk nog wat lager met de Extra Light lijn. Deze voerlijnen zijn ook op maat leverbaar voor pluimveebedrijven die eigen grondstoffen bijmengen.

Bij het sturen op eigewicht is het van belang dat vooraf bij de opzet van een koppel de productiedoelen goed vastgesteld worden. Als een koppel eenmaal gestimuleerd is om zware eieren te leggen, is het moeilijk om weer terug te draaien zonder de hennen uit balans te trekken. Neem gerust eens contact op met één van onze legpluimveespecialisten om de optimale voerstrategie voor uw leghennen door te spreken.

Evert Bos, specialist pluimveehouderij
06 2125 8718 • e.bos@abzdiervoeding.nl

Leeftijd	Code Voersoort			
17-19 wkn	10075 Opfokmeel 3 170 zac			
19-25 wkn	11137 Legmeel start 165 dd Light			
25-40 wkn	11481	Legmeel 165/1 dd Light	11491	Legmeel 165/1 dd Extra Light
40-60 wkn	11482	Legmeel 165/2 dd Light	11492	Legmeel 165/2 dd Extra Light
60-80 wkn	11483	Legmeel 165/3 dd Light	11493	Legmeel 165/3 dd Extra Light
80 wkn-eind	11484	Legmeel 165/4 dd Light	11494	Legmeel 165/4 dd Extra Light

Tabel 1 Assortiment legvoerders Ligh & Extra Light NGMO

Stabielo voeren

Betere stabiliteit in groei en voederconversie voor uw vleeskuikens

Bij ABZ Diervoeding stellen wij u als klant centraal en produceren wij naar behoefte van het vleeskuiken. We leveren maatwerk op het boeren erf. Voordat de kuikens komen, bepalen we in overleg welk voerprogramma het beste bij u en uw vleeskuikens past.

Dit betekent dat u aangeeft welke criteria voor u het belangrijkste zijn:

- Hoge dag groei
- Scherpe voederconversie
- Goede darmgezondheid
- Goede voetzollaessscore
- Lage uitval
- Laagste voerkosten per kilogram groei
- Gemakkelijk draaien
- Antibiotica vrij

Sprint of Optima

Aan de hand van de gekozen criteria heeft ABZ Diervoeding twee voerlijnen waaruit u kunt kiezen, namelijk de Sprint en de Optima lijn.

Deze twee voerlijnen zijn onderverdeeld in Pre-Start, Start, Groei 1 & 2 en Finish en typeren als volgt in voor- delen:

	Sprint	Optima
Uitval	++	+++
Voetzollaessies	++	+++
Darmgezondheid	++	+++
Start- en daggroei	+++	+
Daggroei na uitladen	+++	++
Voederconversie	+++	+
Voerkosten	+++	+++
VRE	+++	+

Beide voerlijnen hebben zich de afgelopen jaren in de praktijk bewezen. Voer en advies exact afgestemd op de behoefte van uw vleeskuikens. Gezond en efficiënt voeren gericht op maximale voerwinst.

Deze lijnen zijn niet alleen verkrijgbaar in het reguliere segment, maar we produceren ook voor vleesconcepten zoals maïskuikens, traag groeiende vleeskuikens (GNK), scharrelkuikens, en NON GMO voeders.

Stabielo voeren/ dat loont

Onze deskundige begeleiding en adviezen zorgen dat vleeskuikenhouders bij ABZ Diervoeding voorspelbare resultaten behalen en zich geen zorgen hoeven te maken over voeding. Met ons Stabielo voeren concept kan uw voordeel oplopen tot meer dan € 2,- hogere voerwinst per m² stal per jaar.

Bent u benieuwd wat we voor u kunnen betekenen? Neem dan contact met ons op.

Hans Wagenaars, key accountmanager vleespluimvee
06 5314 5770 • h.wagenaars@abzdiervoeding.nl

Stabielo voeren

Voederwaarde.nl: bijna tweederde van melkveehouders wil inzicht in samenstelling mengvoer

Bijna tweederde van de melkveehouders wil op aanvraag inzage kunnen krijgen in de exacte samenstelling van het geleverde mengvoer. Dat constateert agrarisch marktonderzoeksbureau Geelen Consultancy uit Wageningen uit een online onderzoek onder 921 melkveehouders.

In opdracht van VoederWaarde.nl heeft Geelen Consultancy het online onderzoek uitgevoerd. De algehele conclusie van het onderzoek is dat melkveehouders veel waarde hechten aan transparantie en controle op het gebied van voederwaarde.

Inzage in exacte samenstelling

Bijna tweederde van de melkveehouders geeft aan dat het op aanvraag inzage kunnen krijgen in de exacte samenstelling van het geleverde voer voor hen belangrijk is. Ongeveer eenzelfde aantal melkveehouders is het er mee eens dat het voeren van exact de juiste voederwaarde steeds belangrijker wordt voor een correcte mineralenbalans. Tachtig procent geeft aan dat de geleverde voederwaarde belangrijk is voor het behalen van goede resultaten en driekwart vindt dat onafhankelijke controle op de vermelde voederwaarde belangrijk is.

Gegarandeerde voederwaarde

Geelen Consultancy constateert dat er geen verschillen zijn in de antwoorden tussen melkveehouders die voer afnemen van de leden van VoederWaarde.nl en melkvee-

houders die voer afnemen van voerleveranciers die niet aangesloten zijn bij VoederWaarde.nl. Dat is opvallend omdat 15 procent van alle melkveehouders in Nederland voer afneemt van een van de zeven mengvoerfabrikanten die aangesloten zijn bij VoederWaarde.nl. Juist de leden van VoederWaarde.nl maken gebruik van een eenduidige berekening van de voederwaarde, garanties op de geleverde voederwaarden én openheid over grondstofsamenstelling voor de afnemer.

VoederWaarde.nl voldoet in behoefte

Harry Vahl, onafhankelijk voorzitter van VoederWaarde.nl, stelt vast dat de leden van VoederWaarde.nl voldoen aan een behoefte die sterk leeft onder melkveehouders. Eerder onderzoek bij varkenshouders gaf een vergelijkbaar beeld. ABZ Diervoeding is aangesloten bij VoederWaarde.nl. Dit betekent dat wij volledige openheid geven over de samenstelling van onze voeders en de voederwaarde garanderen.

Noviteiten ABZ tijdens beurs Hardenberg 2017

Ook dit jaar is zijn wij op de LIV en RMV in Hardenberg aanwezig met een stand. Onder het thema 'ABZ\ dat loont' praten wij u graag bij in onze stand over de volgende noviteiten:

- **Nieuwe Fit voerlijn voor vleesvarkens.** In de Fit-lijn heeft ABZ o.a. haar succesvolle FiberFit®-concept opgenomen in de receptuur. Dit zorgt voor een duidelijk betere en rustigere darm passage van het vleesvarkensvoer en voorkomt daarmee een overbelasting van de darmen.
- **Nieuwe Light en Extra Light voerlijn voor leghennen.** ABZ heeft de bestaande legvoerlijnen uitgebreid met een Light en Extra Light voerlijn. Zie uitgebreide informatie in ons artikel op pagina 12.
- **Stabielo voeren voor vleeskuikens.** Bij ons nieuwe voerconcept Stabielo voeren staat de behoefte van uw vleeskuikens centraal. Zie uitgebreide informatie in ons artikel op pagina 13.
- **3VA-score.** Met de 3VA-score wordt het resultaat van het zeven van de mest omgezet in het juiste rantsoenadvies.
- **Actief Ruwvoer.** De ABZ-formule 'Actief Ruwvoer' biedt handvatten bij de teelt van ruwvoer van met name gras

en snijmaïs. Onderscheidend is dat Actief Ruwvoer is samengesteld vanuit de behoefte van de koe voor een gezonde en hoge melkproductie. De kwaliteit van het ruwvoer is daarom leidend bij de aanpak Actief Ruwvoer.

- **Veiliger rantsoen met gefermenteerde gist.** Bij ABZ kan gefermenteerde gist (Diamond V) in kleine hoeveelheid aan het rantsoen of krachtvoer worden toegevoegd zodat het verstrekken geen extra arbeid kost. Zie uitgebreide informatie in ons artikel op pagina 5.

Maak gebruik van onze speciale beursacties (zie bijlagen) en bezoek onze stand **nummer 403** voor meer informatie. **U bent van harte welkom!**

Even voorstellen

Op onze afdeling **Nutritie & Innovatie** en onze **Front Office Nijkerk** zijn al enige tijd drie medewerkers werkzaam die wij nog graag aan u willen voorstellen.

Pieter Winia, is 20 maart jl. begonnen als **nutritionist**. Pieter is 25 jaar en woont in Wageningen. Zijn ouders hebben een melkveebedrijf in Follega (Friesland). Hij heeft de opleiding Dierwetenschappen met de specialisatie diervoeding afgerond aan de Wageningen Universiteit.

Anne van de Pol, is 1 mei jl. begonnen als **medewerkster Front Office Nijkerk**. Anne is 23 jaar en woont in Hoevelaken. Zij heeft de opleiding aan de Groenhorst in Barneveld afgerond. Na haar studie heeft ze gewerkt op verschillende melkveebedrijven en een kaasboerderij.

Wilbert Torsius is 14 augustus jl. begonnen als **nutritionist**. Wilbert is 32 jaar en woont in Amersfoort. Hij is opgegroeid in Zuid Afrika. Wilbert heeft diervoeding gestudeerd aan de universiteit van Pretoria. Vervolgens heeft hij bij een aantal Zuid Afrikaanse ondernemingen gewerkt in de legpluimveehouderij en in de diervoederindustrie.

Wij wensen Pieter, Anne en Wilbert nog veel succes in hun job!

Vraag & Aanbod

Te koop

- **Kraamhokken** van Oss, afmetingen: 2.55 x 1.70 binnenwerks compleet.
Telefoon 06 2356 7581
E-mail
d.brandhof@abzdiervoeding.nl
- 120 Swevia **drinkbakjes** bij de zeug in het kraamhok, vraagprijs € 15,-.
Telefoon 06 1097 7614
E-mail jaspersbart@hotmail.com

Te koop gevraagd

- **Gras op stam**, regio Veluwe.
Telefoon 06 2245 0603
E-mail admin@willem49.com

Gezocht

- Voor meerdere relaties zijn wij op zoek naar **voergeldstallen** vleesvarkens.
- Tevens zijn we voor meerdere varkenshouderij relaties op zoek naar **medewerkers/bedrijfsleiders**.
Telefoon 033 422 1510
E-mail info@abzdiervoeding.nl

Volg ons via social media

Colofon

Aansprakelijkheid

Bij de samenstelling van deze nieuwsbrief is de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht. Voor schade van welke aard dan ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze nieuwsbrief, aanvaardt ABZ Diervoeding geen enkele aansprakelijkheid.

Opzegging

Wilt u onze nieuwsbrief niet meer ontvangen?
Stuur dan een e-mail naar pr-communicatie@abzdiervoeding.nl of geef dit telefonisch door op één van onze kantoren.

Eindredactie

Jolande Baselmans en
Gerrie van de Poll,
pr-communicatie@abzdiervoeding.nl.

De eerst volgende ABZ Nieuws verschijnt in december 2017.

Groei met de ABZ formule

Kijk op www.abzdiervoeding.nl

/ dat loont

Verkoop en advisering

Algemeen	Front Office Nijkerk Front Office Eindhoven Front Office Stroobos	033 422 1510 040 238 0777 051 235 1281	bestelling@abzdiervoeding.nl bestelling@abzdiervoeding.nl bestelling@abzdiervoeding.nl
Rundvee-, geiten-, en schapehouderij	Roel van Ee (Verkoopmanager) regio Midden, Oost en Zuid Frank Pol (Verkoopmanager) regio Noord	06 2126 6227 06 8233 0681	r.ree@abzdiervoeding.nl f.pol@abzdiervoeding.nl
Varkenshouderij	Hans Gerrits (Verkoopmanager)	06 5154 1814	h.gerrits@abzdiervoeding.nl
Legpluimveehouderij	Jeroen Doornhof (Verkoopmanager)	06 5262 2335	j.doornhof@abzdiervoeding.nl
Vleespluimveehouderij	Cor van Dijk (Commercieel directeur) Hans Wagenaars (Key accountmanager)	06 2126 6226 06 5314 5770	c.dijk@abzdiervoeding.nl h.wagenaars@abzdiervoeding.nl
Enkelvoudige grondstoffen (in- en verkoop)	Arie Griffioen Wouter Hazeleger	06 2161 4390 033 422 1518	a.griffioen@abzdiervoeding.nl grondstoffen@abzdiervoeding.nl